

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКОНАННЯ ВІРТУОЗНИХ РУХІВ

для студентів

спеціальності	024 Хореографія
освітньо-професійної програми	Хореографія
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Код ЄДРПОУ 45307985	
Програма № <u>3402/25</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
<u>[Signature]</u> (підпис)	(прізвище, ім'я, по-батькові)
« _____ »	20 <u>25</u> р.

Київ-2025

Розробники: Долматова Катерина Миколаївна, Куса Марія Ярославівна,
викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу
«Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Долматова Катерина Миколаївна, Куса Марія Ярославівна,
викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу
«Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії
музики і хореографії

Протокол від «20» січня 2025 року № 1

Голова циклової комісії *Романова* Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

«   » _____ 2025 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи *О. Головчанська* Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора
з навчальної роботи *СК* Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	5 /150
Курс	IV
Семестр	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	5
Обсяг годин, в тому числі:	150
Аудиторні	70
Модульний контроль	10
Самостійна робота	70
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття знань теоретичних основ віртуозної майстерності, вивчення та вдосконалення складних технічних елементів і прийомів класичного та народно-сценічного танцю; формування професійної компетентності спеціаліста, здатного вирішувати актуальні проблеми художньо-естетичного виховання молоді засобами хореографії та до власної творчої самореалізації.

Завдання курсу:

- оволодіння технікою виконання віртуозних рухів класичного, народно-сценічного танців;
- опанування методики виконання, послідовності вивчення, манери виконання танцювальних рухів віртуозної техніки класичного, народно-сценічного танцю;
- закріплення практичних навичок техніки виконання рухів підвищеної складності та акробатичних елементів класичної, народно-сценічної хореографії;
- забезпечення диференційованого особистісного підходу;
- розвиток самостійності, творчої активності студентів;
- розширення загально-педагогічного і загальнокультурного світогляду студентів;
- розвиток творчих здібностей студентів;
- формування у студентів позитивної мотивації до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності.

Дисципліна «Майстерність виконання віртуозних рухів» як вибіркова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

«Хореографія» (ОС фаховий молодший бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (уміння аналізувати, знаходити шляхи розв'язання проблем, вирішувати конкретні завдання).	1 - 12
ЗК 2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (уміння сприймати інформацію, обробляти та засвоювати її, аналізувати власний рівень знань) та спроможність демонструвати й застосовувати їх у професійній діяльності.	1 - 12
ЗК 6	Здатність генерувати нові ідеї, виявляти ініціативу, наполегливість щодо вирішення поставлених завдань, спроможність працювати як в команді, так і самостійно.	1 - 12
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК 2	Спроможність застосовувати знання з історії та теорії хореографічного мистецтва, української, зарубіжної музичної літератури, майстерності актора в професійній діяльності.	1 - 12
ФК 5	Здатність застосовувати на практиці прийоми танцювальної техніки з класичного, народно-сценічного танцю, сучасної хореографії та інших видів хореографічного мистецтва у професійній діяльності.	1 - 12
ФК 7	Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів хореографічного процесу.	1 - 12
ФК 9	Здатність до розуміння процесу композиційно-цілісного створення художнього образу на основі емоційно-чуттєвого сприйняття музичної форми та базових знань хореографічних засобів втілення.	1 - 12

ФК 13	Здатність використовувати обладнання, устаткування, матеріали, технічні засоби та інформаційні технології для реалізації практичних завдань в галузі професійної діяльності.	1 - 12
ФК 14	Спроможність аналізувати та критично оцінювати твори хореографічного мистецтва; чітко формулювати задачі до власної постановочної та виконавської діяльності; володіння науковим тезаурусом.	1 - 12

<i>Предметні компетентності</i>		
	Здатність володіти методикою викладання фахових дисциплін, основними методами педагогіки.	1 - 12
	Здатність демонструвати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, вміти застосовувати їх як виражальний засіб.	1 - 12
	Здатність ефективно використовувати у практичній діяльності форми, методи, засоби музичного виховання і навчання.	1 - 12
	Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.	1 - 12
	Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).	1 - 12
	Спроможність до високотехнічного виконання хореографічних номерів.	1 - 12

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- використовувати знання з історії світового та українського хореографічного мистецтва у взаємозв'язку із сучасною художньою творчістю; (ПРН 2)
- демонструвати професійні уміння з різних видів хореографії, артистизм, виконавську майстерність; (ПРН 3)
- володіти методикою професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності в галузі класичного, дуєтно-класичного, народно-сценічного, історико-побутового, сучасного танцю, композиції та постановки танцю; володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом; (ПРН 8)
- демонструвати хореографічні комбінації, етюди, постановки на високому професійно-художньому рівні; (ПРН 9)
- використовувати оптимальні засоби, підвищення особистісного фахового рівня; (ПРН 11)
- здійснювати постановки концертних номерів, володіти технікою виконавської майстерності та втілювати сценічний образ засобами хореографії; (ПРН 13)
- використовувати різні форми творчої роботи (виступи в ансамблі, виконання сольних партій), забезпечувати на високому професійному рівні власну виконавську діяльність; (ПРН 15)
- демонструвати лідерські якості, здатність до розкриття особистісно-творчого потенціалу та самореалізації в професійній діяльності, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності; (ПРН 19)

4. Структура навчальної дисципліни

п/п	Тематика змістових модулів	Всього год.	Аудиторні			
			Лекції	Практичні	Модульн ий контроль	Самост. робота

Змістовий модуль № 1. Основи віртуозної техніки класичного танцю.

1	Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки класичного танцю.	4	2			2
2	Теорія та методика виконання віртуозної танцювальної техніки у класичному танці.	4	2			2
	Модульний контроль	2			2	
3	Вивчення вправ віртуозної техніки біля опори в екзерсисі класичного танцю.	16		8		8
4	Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки біля опори.	12		6		6
	Модульний контроль	2			2	
5	Вивчення основ віртуозної техніки на середині зали у екзерсисі класичного танцю.	16		8		8
6	Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки на середині зали.	12		6		6
7.	Парна та групова віртуозна техніка, методика роботи над віртуозними рухами в групі.	20	2	8		10
	Модульний контроль	2			2	
	Разом:	90	6	36	6	42

Змістовий модуль № 2. Основи віртуозної техніки народно-сценічного танцю.

8	Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки народно-сценічного танцю	6	2			4
9	Вивчення основ віртуозної техніки народно-сценічного танцю	12		6		6
	Модульний контроль	2			2	
10	Парна та групова віртуозна техніка, методика роботи над віртуозними рухами в групі	12		6		6
11	Робота над удосконаленням рухів з віртуозної танцювальної техніки. Методи запобігання травмування при виконанні віртуозних рухів	14	2	6		6
12.	Особливості виконання рухів віртуозної техніки в народних танцях Центральної України, регіонів Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття.	12		6		6
	Модульний контроль	2			2	
	Разом:	60	4	24	4	28
		150	10	60	10	70

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи віртуозної техніки класичного танцю.

Тема 1. Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки класичного танцю.

Віртуозна техніка в класичній хореографії. Рухи віртуозної техніки при виконанні екзерсису біля опори (Port de bras, plie, battement tendu/jete, rond de jambe par terre, adajio, grand battement). Рухи віртуозної техніки при вивченні екзерсису на середині зали (plie, battement tendu/jete, rond de jambe par terre, adajio, grand battement, tour lent, pirouette). Рухи віртуозної техніки стрибків. Парна та групова віртуозна техніка.

Основні поняття: віртуозність, танцювальна техніка, класифікація

Рекомендована література: Основна: 1,2,4,6; Додаткова:1,2,4,6,7.

Тема 2. Теорія та методика виконання віртуозної танцювальної техніки у класичному танці.

Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберти з ногою на passé, Pirouette a la Seconde) оберти на витягнутій нозі та напівприсяді), підготовка до великих стрибків (jete en tournant, cabriole).

Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (оберти по VI п. ніг ледве відокремлюючи ногу від підлоги pirouette, підготовка до одинарних турів (одинарний тур), підготовка до великих стрибків (jete en tournant, cabriole).

Основні поняття: Pirouette, a la Seconde, jete en tournant, cabriole

Рекомендована література: Основна: 1,2,4,6; Додаткова:1,2,4,6,7.

Тема 3. Вивчення вправ віртуозної техніки біля опори в екзерсисі класичного танцю.

Рухи віртуозної техніки при виконанні екзерсису біля опори:

- plie з виконанням port de bras;
- battement tendu/jete з виконанням піруетів на passe;
- rond de jambe par terre з використанням різних положень корпусу;
- battement frappe & petit battement на releve;
- adajio з виконанням fouetté, піруетів в attitude;
- grand battement з просуванням по опорі.

Основні поняття: методика, виконання, віртуозність, epaulement croise, epaulement efface, epaulement ecarte.

Рекомендована література: Основна: 1,2,4,6; Додаткова:1,2,4,6,7.

Тема 4. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки біля опори.

Місце та значення вправ віртуозної техніки на заняттях з класичного танцю. Професійні фізичні здібності (координація, гнучкість) та методика виконання вправ віртуозної техніки. Розвиток м'язового апарату виконавців на основі системи вправ класичного екзерсису біля опори, оволодіння характерною манерою виконання вправ відповідно до музичного супроводу. Необхідність під час роботи по вдосконалення практичних навичок володіння танцювальними рухами віртуозної техніки класичної хореографії приділити

увагу до підготовки кістково-м'язового апарату до виконання рухів підвищеної складності, при яких існує можливість травмування виконавця, проведення розігріву м'язів за допомогою рухів екзерсису біля опори.

Основні поняття: фізичні здібності, кістково-м'язовий апарат, рухи підвищеної складності.

Рекомендована література: Основна: 1,2,4,6; Додаткова:1,2,4,6,7.

Тема 5. Вивчення основ віртуозної техніки на середині зали у екзерсисі класичного танцю.

Рухи віртуозної техніки при виконанні екзерсису на середині зали:

- plie з виконанням port de bras,temp lie;
- battement tendu/jete в різні точки зали з виконанням піруетів на passe;
- rond de jambe par terre з використанням різноманітних поз;
- adajio з виконанням піруетів в attitude, a la second;
- grand battement на півпальцях з використанням pas de bouree.

Основні поняття: методика, виконання, віртуозність, epaulement croise, epaulement efface, epaulement ecarte

Рекомендована література: Основна: 1,2,4,6; Додаткова:1,2,4,6,7.

Тема 6. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки на середині зали.

Місце та значення вправ віртуозної техніки на заняттях з класичного танцю. Професійні фізичні здібності (координація, гнучкість) та методика виконання вправ віртуозної техніки. Розвиток м'язового апарату виконавців на основі системи вправ класичного екзерсису на середині зали, оволодіння характерною манерою виконання вправ відповідно до музичного супроводу. Необхідність під час роботи по вдосконалення практичних навичок володіння танцювальними рухами віртуозної техніки класичної хореографії приділити увагу до підготовки кістково-м'язового апарату до виконання рухів підвищеної складності, при яких існує можливість травмування виконавця, проведення розігріву м'язів за допомогою рухів екзерсису біля опори.

Основні поняття: фізичні здібності, кістково-м'язовий апарат, рухи підвищеної складності.

Рекомендована література: Основна: 1,2,4,6; Додаткова:1,2,4,6,7.

Тема 7. Парна та групова віртуозна техніка, методика роботи над віртуозними рухами в групі.

Стильові та жанрові особливості танцювальних дуетів. Дуети та особливості композиційних постановок у класичному танці. Лексика балетів різного жанру – техніка та манера виконання, трюки. Віртуозна техніка у хореографічних постановках. Виконавська техніка у хореографічних постановках. Особливості танцювальної культури з особливими ознаками дуетного танцю, характер їх виконання. (Характеристика танців народів світу, манера та техніка їх виконання). Сценічна практика і танцювальна культура (Особливості виконання групових танців, техніка і манера

виконання). Композиція дуетного танцю. Композиція і постановка танців з акробатичними елементами.

Основні поняття: дует, груповий рух, акробатичні елементи, манера виконання.

Рекомендована література: Основна: 1,2,4,6; Додаткова:1,2,4,6,7.

Змістовий модуль 2. Основи віртуозної техніки народно-сценічного танцю.

Тема 8. Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки народно-сценічного танцю.

Віртуозна техніка в танцях народів світу. Рухи віртуозної техніки на високих стрибках (розніжка, щупак, кільце, пістолет, високий кабріоль і т.д.). Рухи віртуозної техніки на повному присіданні (низова техніка). Колова віртуозна техніка (коза, бочка, бедуїнський та арабський перекидні і т.д.). Рухи віртуозної техніки на обертах (тури, піруети, обертаси і т.д.). Парна та групова віртуозна техніка.

Основні поняття: віртуозність, танцювальна техніка, класифікація.

Рекомендована література: Основна:3,5,7,8; Додаткова:3,5,6,8.

Тема 9. Вивчення основ віртуозної техніки народно-сценічного танцю.

Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберти з ногою на *passé*, оберти на півпальцях по VI п.ніг, обертаси на витягнутій нозі та в півприсяді;), по діагоналі (оберти по VI п. ніг *chaîne*, млинці по VI п. ніг, голубці, сюїві)

Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (оберти по VI п. ніг ледве відокремлюючи ногу від підлоги *pirouette*, підготовка до одинарних турів (одинарний тур), підготовка до кабріолів (кабріолі), присядка м'ячик з почерговим відкриттям ніг на п'ятку зі сторони у сторону, присядка з виносом ніг у бік), по діагоналі (оберти по VI п. ніг *chaîne*, млинці по VI п. ніг, голубці, м'ячик з просуванням у бік, тинок великий у повороті *soutenu*).

Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберт по VI п. ніг *pirouette*, та круговим махом руки, оберт по VI п. ніг *pirouette* у поєднанні з туром з піджатими ногами).

Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (підготовка до розніжки (розніжка), підготовка до щуки (щука)), по діагоналі (присядка бокова з виносом ноги у бік у протилежну сторону від напрямку руху).

Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (колесо на дві руки). Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки середині зали (кабріолі на одній руці праворуч та ліворуч, коник з обертотом у повітрі на 360°, чорт без оберту в повітрі та ударом рук по литці ніг).

Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (комбіноване веретено з бігунком, комбінований вихилясник з млинцем).

Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (чорт з обертом у повітрі на 360° та ударом рук по литці ніг, м'ячик та фляк назад, підготовка до блохи, підготовка до подвійного оберту в повітрі, подвійний оберт в повітрі).

Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (комбіновані сценічні *sissons* в обидві сторони, комбінована мотузочка з сьюві). Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки по колу (блоха, підготовка до розніжки в повороті, розніжка в повороті, пістолет у повороті, шука в повороті, циркуль).

Основні поняття: жіноча техніка, чоловіча техніка.

Рекомендована література: Основна: 3, 5, 7, 8; Додаткова: 3, 5, 6, 8.

Тема 10. Парна та групова віртуозна техніка, методика роботи над віртуозними рухами в групі.

Стильові та жанрові особливості танцювальних дуетів. Дуети та особливості композиційних постановок у народно-сценічних танцях. Лексика народних танців різних регіонів України – техніка та манера виконання, трюки. Віртуозна техніка у хореографічних постановках. Танцювальна культура (Особливості виконання танців, техніка і манера виконання). Виконавська техніка у хореографічних постановках. Особливості танцювальної культури з особливими ознаками дуетного танцю, характер їх виконання. (Характеристика танців народів світу, манера та техніка їх виконання). Сценічна практика і танцювальна культура (Особливості виконання групових танців, техніка і манера виконання). Спортивно-акробатичні елементи в хореографії («колеса», «кульбіти», «фор-де-шпрунги», стійки на руках, розтяжки в шпагати). Композиція дуетного танцю. Особливості виконавських стилів. Композиція і постановка танців з акробатичними елементами.

Основні поняття: дует, груповий рух, акробатичні елементи, манера виконання.

Рекомендована література: Основна: 3, 5, 7, 8; Додаткова: 3, 5, 6, 8.

Тема 11. Робота над удосконаленням рухів з віртуозної танцювальної техніки. Методи запобігання травмування при виконанні віртуозних рухів.

Місце та значення вправ віртуозної техніки на заняттях з народно-сценічного танцю. Професійні фізичні здібності (стрибок, координація, гнучкість) та методика виконання вправ віртуозної техніки. Розвиток м'язового апарату виконавців на основі системи вправ народно-сценічного тренажу, оволодіння характерною манерою виконання вправ відповідно до національності. Необхідність під час роботи по вдосконалення практичних навичок володіння танцювальними рухами віртуозної техніки народно-сценічної хореографії приділити увагу до підготовки кістково-м'язового апарату до виконання рухів підвищеної складності, при яких існує можливість травмування виконавця, проведення розігріву м'язів за допомогою рухів екзерсису біля опори та на середині зали.

Основні *поняття*: фізичні здібності, кістково-м'язовий апарат, рухи підвищеної складності.

Рекомендована література: Основна: 3, 5, 7, 8; Додаткова: 3, 5, 6, 8.

Тема 12. Особливості виконання рухів віртуозної техніки в народних танцях Центральної України, регіонів Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття.

Козацький танець, як основа віртуозних рухів в народних танцях Центральної України. Балетмейстер Павло Вірський та його роль в підвищенні видовищності української народно-сценічної хореографії (хореографічні композиції «Гопак», «Повзунець»). Відео перегляд та аналіз танцювальних композицій кращих професійних хореографічних ансамблів України.

Особливості хореографічної лексики народних танців Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття. Використання віртуозної техніки в народно-сценічних танцях Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття. («Волинська полька», «Аркан», «Шалантух», «Березнянка» і т.д.).

Методика виконання рухів (повороти з ударами з танцю «Шалантух», дрібушечка з кружлянням, оберт з танцю «На кукурудзяному полі», повороти з дрібушкою, кружляння парами на підскоках).

Методика виконання рухів (перескоки, скоки-перескоки, поліський рух типу перехідного, варіант волинських поворотів на місці на 360° в позицію, повороти на підскоках, волинські повороти в парах, чоловічі волинські перескоки з притупами, стрибок з перескоком).

Методика виконання рухів (повороти з танцю «Горянка», повороти з підстрибуванням по VI поз. з танцю «Горянка», чоловічі перескоки з танцю «Горянка», висока підгорянка в повороті з кружлянням, з танцю «Півторак»). Методика виконання рухів (закарпатський гайдук кручений з підскоком, стрибки з поворотом корпусу з танцю «Тропотянка», гуцульський повзунець з виведенням ноги навхрест на підлогу).

Методика виконання рухів (гуцульська підсічка з батогом, повзунець чосанка з опорою на одну руку, стрибки з обертанням з танцю «Опришки», гуцульський стрибок із підбивкою сокирою, поворот-«пістолет»).

Відео перегляд та аналіз танцювальних композицій кращих професійних хореографічних ансамблів України.

Основні поняття: козацький танець, видовищність, хореографічна лексика, регіони.

Рекомендована література: Основна: 3, 5, 7, 8; Додаткова: 3, 5, 6, 8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	3	3	2	2
2.	Відвідування практичних занять	1	18	18	12	12
3.	Робота на практичних заняттях	10	18	180	12	120
4.	Виконання самостійної роботи	5	7	35	5	25
5.	Виконання модульної роботи	25	3	75	2	50
	Разом			311		209
	Максимальна кількість балів: VIII семестр: $311+209 = 520$					
	Розрахунок коефіцієнта: $520/ 100 = 5,2$					

6.2. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Шкала відповідності оцінок на практичних заняттях

Бали	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Студент/ка технічно правильно виконує технічно складні вправи екзерсису народно-сценічного та класичного танцю: виворотно, з натягнутими стопами й колінами, піднімає ноги на рівень 90° і вище. Демонструє правильну постановку корпусу, ніг, рук, голови. Точно координує рухи, регулює їх по швидкості, силі, амплітуді. Розвиває пластичність виконання та яскраво розкриває емоційний характер комбінацій. Вільно володіє термінологією народного танцю.
9	Студент/ка на високому художньому рівні демонструє техніку народного та класичного танцю. Методично вірно виконує рухи народного екзерсису у відповідних характерах (плавно, різко, сильно, уривчасто і т.п.) та метроритмічних розкладках. Виконує танцювальні комбінації технічно, музично та емоційно виразно.
8	Презентований студентом/кою рівень виконавських умінь та навичок характеризується як високий. Він/вона чітко й точно демонструє окремі рухи та комбінації під рахунок і під музичний супровід; гарний апломб в позах класичного та народного танцю, динаміці окремих рухів. Швидко координує елементи народно-сценічного та класичного екзерсису. Обґрунтоване використання виразності, емоційності та стилістичних особливостей.
7	Студент/ка демонструє достатній рівень сформованості вмінь і навичок у відтворенні комбінацій народно-сценічного та класичного екзерсису. На достатньому рівні володіє загальною хореографічною термінологією, але допускає незначні помилки у виконанні окремих вправ екзерсису.
6	Студент/ка засвідчує належний рівень хореографічної підготовки, точність виконання вправ екзерсису народно-сценічного та класичного танцю, але допускає незначні помилки у виконанні окремих елементів, не в повній мірі демонструє чіткість рухів.
5	Студент/ка демонструє вміння виконувати комбінації народно-сценічного екзерсису, досить повно розкриває характер виконання рухів класичного танцю на середині зали, при цьому не припускає суттєвих помилок, але йому бракує володіння танцювальною технікою.
4	Студент/ка володіє навичками та вміннями виконання рухів народно-сценічного та класичного екзерсису, але недостатня хореографічна підготовка заважає правильному виконанню деяких вправ. Допускає суттєві помилки у термінології народно-сценічного та класичного танцю.
3	Студент/ка допускає помилки при виконанні вправ та комбінацій, що не відтворюють поставлені завдання.
2	Виконання вправ та танцювальних комбінацій на низькому рівні.
1	Студент/ка не знає програмного матеріалу.

6.3.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль № 1. Основи віртуозної техніки класичного танцю.

Тема 1. Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки класичного танцю.

Відео перегляд та аналіз танцювальних композицій з виконанням віртуозних рухів балетних вистав (за вибором студента).

Тема 2. Теорія та методика виконання віртуозної танцювальної техніки у класичному танці.

Створити комплекс вправ для розігріву м'язів за допомогою екзерсису біля опори для виконання рухів віртуозної техніки.

Тема 3. Вивчення вправ віртуозної техніки біля опори у екзерсисі класичного танцю.

1. Створити танцювальну комбінацію з використанням рухів жіночої техніки на середині зали.
2. Створити танцювальну комбінацію з використанням рухів чоловічої техніки на середині зали.

Тема 4. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки біля опори.

- 1.Створити комбінацію екзерсису класичного танцю біля опори з використанням рухів віртуозної техніки. (Plie, battement tendu, battement tendu jete, rond de jambe par terre)
2. Створити комбінацію екзерсису класичного танцю біля опори з використанням рухів віртуозної техніки (battement fondu, battement frappe & petit battement, adajio, grand battement).

Тема 5. Вивчення основ віртуозної техніки на середині зали у екзерсисі класичного танцю

1. Створити комбінацію екзерсису класичного танцю на середині зали з використанням рухів віртуозної техніки. (Plie, battement tendu, battement tendu jete, rond de jambe par terre).
2. Створити комбінацію екзерсису класичного танцю на середині зали з використанням рухів віртуозної техніки (battement fondu, battement frappe & petit battement, adajio, grand battement).

Тема 6. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки на середині зали.

1. Створити танцювальну комбінацію з використанням обертів віртуозної техніки класичного танцю.
2. Створити танцювальну комбінацію з використанням стрибків віртуозної техніки класичного танцю.

Тема 7. Парна та групова віртуозна техніка, методика роботи над віртуозними рухами в групі.

- 1.Створити танцювальну комбінацію pas de deux з використанням рухів віртуозної техніки класичного танцю.

2. Створити групову танцювальну комбінацію з використанням віртуозної техніки класичного танцю.

Змістовий модуль № 2. Основи віртуозної техніки народно-сценічного танцю.

Тема 8. Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки народно-сценічного танцю

Визначити основні види та класифікацію рухів віртуозної техніки народно-сценічного танцю на прикладі різних національностей (за вибором студента).

Тема 9. Вивчення основ віртуозної техніки народно-сценічного танцю

1. Створити танцювальну комбінацію з використанням рухів жіночої техніки на середині зали (оберти з ногою на *passé*, оберти на півпальцях по VI п. ніг, обертаси на витягнутій нозі та в півприсяді;), по діагоналі (оберти по VI п. ніг *chaîne*, млинці по VI п. ніг, голубці, сюїві).

2. Створити танцювальну комбінацію з використанням рухів чоловічої техніки на середині зали (оберти по VI п. ніг ледве відокремлюючи ногу від підлоги *pirouette*, підготовка до одинарних турів (одинарний тур)).

Тема 10. Парна та групові віртуозна техніка, методика роботи над віртуозними рухами в групі

1. Створити танцювальну комбінацію народного танцю (дует) з використанням рухів парної віртуозної техніки.

2. Створити танцювальну комбінацію народного танцю з використанням рухів групової віртуозної техніки.

Тема 11. Робота над удосконаленням рухів з віртуозної танцювальної техніки. Методи запобігання травмування при виконанні віртуозних рухів.

1. Створити комплекс вправ для розігріву м'язів за допомогою екзерсису біля опори для виконання рухів віртуозної техніки.

2. Створити комплекс вправ для розігріву на середині зали для розвитку професійних фізичних здібностей (стрибок, координація, гнучкість).

Тема 12. Особливості виконання рухів віртуозної техніки в народних танцях Центральної України, регіонів Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття.

1. Створити танцювальну комбінацію з використанням рухів жіночої / чоловічої техніки по діагоналі (комбіноване *chaîne*).

2. Продемонструвати виконання танцювальної комбінації з використанням рухів віртуозної техніки танцю «Волинська полька».

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Максимальна кількість балів - 25	Критерії оцінювання
20 - 25	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
15 - 19	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
10 - 14	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
1 - 9	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій та практичній формах: виконання завдань модульної контрольної роботи.

6.5. Форма семестрового контролю

Залік. Виставляється за результатами набраних балів.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Майстерність виконання віртуозних рухів» ІV курс

Разом за VIII сем.: 150 год., з них: лекційні - 10год., практичні – 60 год., самостійна робота – 70 год., підсумковий контроль – 10 год.

Модулі	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2				
Назва модуля	Основи віртуозної техніки класичного танцю							Основи віртуозної техніки народно-сценічного танцю				
Види занять	лекція	лекція	практ.	практ.	практ.	практ.	Лекція/ практ.	лек	практ.	практ.	Лек.\практ.	практ.
Теми занять	Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки класичного танцю.	Теорія та методика виконання віртуозної танцювальної техніки у класичному танці.	Вивчення вправ віртуозної техніки біля опори у екзерсисі класичного танцю.	Робота над удосконаленням рухів з віртуозної техніки біля опори	Вивчення основ віртуозної техніки на середині зали у екзерсисі класичного танцю.	Робота над удосконаленням рухів з віртуозної техніки на середині зали.	Парна та групова віртуозна техніка, методика роботи над віртуозними рухами в групі	Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки народно-сценічного танцю.	Вивчення основ віртуозної техніки народно-сценічного танцю	Парна та групова віртуозна техніка, методика роботи над віртуозними рухами в групі	Робота над удосконаленням рухів з віртуозної танцювальної техніки. Методи запобігання травмування при виконанні віртуозних рухів	Особливості виконання рухів віртуозної техніки в народних танцях Центральної України, регіонів Полісся, Волині, Губульщини, Прикарпаття, Закарпаття
Самостійна робота	Карта самостійної роботи студента											
Види поточного контролю	МКР 1			МКР 2			МКР 3		МКР 4			МКР 5
Підсумковий контроль	Залік											

8. Рекомендовані джерела

Базова:

1. Зубатов С. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців: посібник/С. Зубатов – Ліра – К, 2021. 165 с
2. Лігус О.М. Музика в хореографії : навч.посіб. /О.М. Лігус. – К. : Київ.ун-т ім. Б.Грінченка, 2021
3. Словник основних термінів та понять класичного танцю: навч.-метод. матеріали дисципліни «Класичний танець та методика його викладання» для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти зі спец. 024 Хореографія, освіт. програми Бальна хореографія, освіт. програми Народна хореографія, освіт. програми Сучасна хореографія, освіт. програми Хореографія / Харків. держ. акад. культури; уклад. Н. М. Семенова, Л. М. Шилова, Л. П. Дегтяр. Харків : ХДАК, 2022. 24 с. 10.
4. Синєок В.А., Калієвський К.В. Патріотичне виховання молоді засобами народного хореографічного мистецтва: Актуальні питання гуманітарних наук. – 2022. – Вип. 48, Т. 2. – С.54-59

Додаткова:

1. Безпаленко Ю. Виникнення та розвиток феномену класичної балетної школи в її історичному екскурсі (на прикладі Франції та Італії) / Ю. Безпаленко //Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка: зб. наук. праць. – Старобільськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2018
2. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю: підручник, Київ: Мистецтво, 2017.
3. Васірук С.О. Класичний танець: навч. - метод. посібник, Івано-Франківськ, 2019.
4. Дужич-Ніколайчук В.І. Методика вивчення віртуозних технік в народно-сценічній хореографії: методичні рекомендації до самостійної роботи / Віктор Іванович Дужич-Ніколайчук – Луцьк : Надстир'я, 2018
5. Зихлінська Л.Р., Мей В. Перші кроки. Приклади уроків для молодих педагогів професійних хореографічних училищ: Практичний посібник з методики викладання класичного танцю в мл. класах(1 рік навчання). – К.: ЛОГОС, 2018
6. Зихлінська Л. Р. Друга сходинка. Практичний посібник з методики викладання класичного танцю. – Київ» Вид-во Ліра-К, 2017
7. Рехвіашвілі А.Ю. Мистецтво балетмейстера: навчальний посібник / Рехвіашвілі А.Ю. – Київ : КНУКіМ, 2019
8. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник / 4-е вид. // Лариса Юріївна Цветкова. – К.: Альтерпрес, 2019
9. Чепалов О. І. Хореологія : навчальне видання/О.І. Чепалов.– Київ: Ліра-К, 2022

10. Шалапа С.В., Корисько Н.М. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник для студентів спеціальності 6.020202 «Хореографія» спеціалізацій «Народна хореографія», «Сучасна хореографія», «Бальна хореографія». - К.: НАКККіМ, 2019